

Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра педагогіки

**ПРОГРАМА ТВОРЧОЇ МАЙСТЕРНІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ
КЛАСІВ**
«Краєзнавство у початковій школі»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри педагогіки

(протокол № 4 від 31 березня 2025 р.)

Завідувачка кафедри

Ліліана КУДРИК

Програма творчої майстерні затверджена науково-методичною радою

(протокол № 2 від 29.04.2025 р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма творчої майстерні вчителів початкових класів «Краєзнавство у початковій школі»

Розробники:

Урдей Олена Іванівна – заступник директора – начальник управління освіти та інновацій Львівської обласної військової адміністрації;

Лоїк Галина Богданівна – завідувач кафедри освітньої політики, кандидат педагогічних наук, доцент;

Кудрик Ліліана Григорівна – завідувач кафедри педагогіки, кандидат філософських наук, доцент.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку вчителів початкових класів у їх підготовці до організації дослідження і вивчення краєзнавчого матеріалу в освітньому процесі початкової школи.

Напрямок:

організація виховання та розвитку учнів в освітньому середовищі; рефлексія і професійний саморозвиток педагога, зокрема:

1. Розвиток професійних компетентностей вчителя початкових класів (знання нормативної бази, фахових методик, технологій).
2. Виховання на духовних цінностях українського народу як передумова формування гармонійної особистості, патріота рідної землі.
3. Опанування методологічних основ виховання на засадах краєзнавства.
4. Створення виховного простору, спрямованого на осмислення видатних постатей, вивчення культури, природи рідного краю.

Обсяг: 36 годин.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очно-дистанційна).

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, теорії і методики виховання для створення освітньо-розвивального середовища;
- мовно-комунікативна компетентність – вміння слухати, ставити запитання, вести діалог, обстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розмірковувань та аргументації;
- психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного, морального і соціального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню школярів, розвитку особистості, індивідуальності і колективу;

- загальнокультурна компетентність – здатність аналізувати найважливіші досягнення національної і світової науки і культури, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного українського суспільства;
- інформаційно-цифрова компетентність – здатність отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти;
- громадянська компетентність – уміння брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність, участь у житті суспільства; розуміти культуру, релігію, мистецтво, історію народу, транслювати учням досвід поколінь.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області

Очікувані результати навчання:

Унаслідок проходження курсів підвищення кваліфікації за цією програмою слухач:

- розуміє роль краєзнавства як важливої складової сучасної національної системи виховання;
- демонструє здатність організовувати пошуково-дослідницьку діяльність, формувати в учнів почуття гордості за свій край та його видатних людей;
- вміє розвивати творчі здібності, формувати екологічну свідомість молодших школярів через вивчення культури і природи рідного краю;
- володіє навичками створення інтегрованих занять на основі краєзнавчого матеріалу.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

1. **Реєстрація слухачів.** Вхід в систему дистанційного навчання, ознайомлення з навчальним середовищем, інструментами взаємодії (Практичне заняття - 1 година).
2. **Ознайомлення з програмою і навчальним планом.** Знайомство, формування очікувань учасників (Практичне заняття - 1 година).

Модуль I. Професійна майстерність вчителя початкових класів і напрями роботи на засадах краєзнавства в Новій українській школі

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 1.1. Професійні компетентності вчителя початкових класів в контексті НУШ (Практичне заняття – 4 год.)

План практичного заняття

1. Аналіз нормативних документів, що регулюють організацію освітнього процесу в початковій школі.
2. Професійний стандарт і фахові компетентності вчителя початкових класів.
3. Педагогічна майстерність вчителя: виховання молодших школярів на духовних цінностях українського народу.

Тема 1.2. Методика підготовки краєзнавчих занять для учнів початкової школи (Лекція – 2 год., Практичне заняття – 2 год.)

План лекції

1. Планування занять із використанням краєзнавчого матеріалу.
2. Створення інтегрованих занять на краєзнавчому матеріалі у початковій школі.

План практичного заняття

1. Організація екскурсій «місцями сили» рідної землі.
2. Вивчення народних свят, обрядів, звичаїв і традицій у початковій школі.
3. Проведення майстер-класів з народного мистецтва для учнів початкової школи.
4. Вивчення народних промислів, декоративно-ужиткового мистецтва (писанкарство, вишивка та ін.) та його значення у розвитку естетичного смаку, любові до рідного краю.
5. Створення альбомів, презентацій, відеороликів та інших матеріалів про рідний край і його духовні та матеріальні скарби.

Модуль II. Видатні постаті рідного краю

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 2.1. Знання про видатних українців – критерій ефективності національно-патріотичного виховання (Практичне заняття – 2 год.)

План практичного заняття

1. Виховання патріотизму, гордості за досягнення земляків через вивчення видатних постатей рідного краю.
2. Розвиток дослідницьких навичок молодших школярів через пошук та аналіз інформації про видатних людей місцевості.
3. Розвиток комунікативних здібностей молодших школярів через обговорення зібраних матеріалів, презентації творчих робіт.
4. Формування емоційно-ціннісного ставлення до культурних надбань і досягнень рідного краю.

Тема 2.2. Формування в учнів уявлення про культурну та історичну спадщину рідного краю через вивчення життя і діяльності видатних людей (Практичне заняття – 4 год.)

План практичного заняття

1. Організація обговорення: «Хто така видатна людина?», «Якими рисами володіє герой нашого краю?»
2. Створення карти свого краю з позначенням місць, пов'язаних із видатними особистостями.
3. Дослідження біографій місцевих художників, письменників, поетів та інших видатних діячів культури і мистецтва.
4. Малювання ілюстрацій до творів та біографій місцевих авторів.
5. Створення коротких оповідей, історій про життєдіяльність видатних людей краю.
6. Презентація розповідей про наукові відкриття земляків і їх внесок в українську науку.
7. Осмислення подвигу військових героїв рідного краю, їх ролі в історії нашого народу.
8. Написання листа вдячності героям-захисникам, воїнам ЗСУ.
9. Вивчення історій місцевих політичних діячів, підприємців, громадських активістів.
10. Проведення дискусій, створення соціальних проєктів.
11. Презентація творчих робіт учнів: малюнків, віршів, оповідей, дослідницьких проєктів про видатних людей.
12. Організація виставки: «Герої мого краю очима дітей».

Модуль III. Вивчення природних і культурних особливостей регіону

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 3.1. Краса і багатство природи рідного краю (Практичне заняття – 2 год.)

План практичного заняття

1. Малювання карти рідного краю з позначенням природних об'єктів (ліси, річки, водоспади, гори тощо).
2. Ознайомлення з природними явищами, характерними для місцевості.
3. Ознайомлення з основними видами флори і фауни малої Батьківщини.
4. Малювання, ліплення з пластиліну рослин і тварин рідного краю.
5. Ознайомлення з рослинами і тваринами рідного краю, які зникають і потребують захисту.
6. Обговорення проблем екології рідного краю і дій, які можуть зробити учні.
7. Проведення та обговорення акцій «Чистий двір», «Чистий клас».
8. Презентація проєктів, виставка творчих робіт «Природа рідного краю» (малюнки, аплікації, фотографії, оповіді, спостереження, міні-дослідження).
9. Проведення екскурсій та спостережень на природі.
10. Проведення екологічних ігор, вікторин та інших інтерактивних видів діяльності.

Тема 3.2. Культура і мистецтво рідного краю (Практичне заняття – 4 год.)

План практичного заняття

1. Історичні віхи культурного розвитку краю.
2. Архітектурні пам'ятки регіону.
3. Ознайомлення з сучасним мистецтвом краю (виставки, концерти, фестивалі).
4. Екскурсії до місцевого музею, бібліотеки.
5. Розвиток творчих здібностей та естетичного смаку молодших школярів через дослідження культури і мистецтва регіону та участь у мистецьких заходах.
6. Створення власних творчих проєктів.

Творче завдання: укладіть конспект уроку, алгоритм проведення виховної справи, спрямованої на вивчення видатних людей, культури, природи рідного краю.

Круглий стіл.

Презентація індивідуальних проєктів «Досвід впровадження краєзнавства в освітній процес початкової школи» (Практичне заняття – 6 годин).

Вихідне діагностування, рефлексія (Практичне заняття – 2 години).

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, через виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність діяльності творчої майстерні та внесення коректив у методику роботи зі слухачами. Оцінювання вербальне.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Прак-тичні	Самост. робота
Інтеграційно-мотиваційне заняття	2		2	
Реєстрація слухачів. Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань учасників			2	
Модуль I. Професійна майстерність вчителя початкових класів і напрями роботи на засадах краєзнавства в Новій українській школі	8	2	6	
Тема 1.1. Професійні компетентності вчителя початкових класів в контексті НУШ			4	
Тема 1.2. Методика підготовки краєзнавчих занять для учнів початкової школи		2	2	
Модуль II. Видатні постаті рідного краю	6		6	
Тема 2.1. Знання про видатних українців – критерій ефективності національно-патріотичного виховання			2	
Тема 2.2. Формування в учнів уявлення про культурну та історичну спадщину рідного краю через вивчення життя і діяльності видатних людей			4	
Модуль III. Вивчення природних і культурних особливостей регіону	6		6	
Тема 3.1. Краса і багатство природи рідного краю			2	
Тема 3.2. Культура і мистецтво рідного краю			4	
Творче завдання. Самостійна робота: укладіть конспект уроку, алгоритм проведення виховної справи, спрямованої на вивчення видатних людей, культури, природи рідного краю.				6
Круглий стіл. Презентація індивідуальних проєктів «Досвід впровадження краєзнавства в освітній процес початкової школи»	6		6	
Вихідне діагностування, рефлексія	2		2	
Всього годин:	36	2	28	6